

Jacob Jensen: "Landbruget er langt bedre end sit rygte"

Kronik, *Jyllands-Posten*, 11. oktober 2023. Jacob Jensen (V) er på udgivelsestidspunktet for kronikken minister for fødevarer, landbrug og fiskeri.

Landbruget er langt bedre end sit rygte

Den meget unuancerede retorik om landbrugserhvervet kan være med til at gøre afstanden mellem land og by endnu større. Jeg er bange for, at den kun taler os længere væk fra hinanden.

1 **Klimaudfordringerne** er en af de vigtigste opgaver, vi som samfund står over for.

Derfor bliver jeg også bekymret, når klimadebatten, især om landbruget, bliver for unuanceret. Jeg ved, det skyldes ønsket om en hurtigere grøn omstilling, men jeg frygter, at debatten kan ende med at grave dybe grøfter i Danmark og i sidste ende skabe modvilje mod omstillingen.

10 Sommerens voldsomme vejr var blot

endnu en påmindelse om, at klimaforandringerne er alvorlige. Det understreger vigtigheden af, at vi når de klimamål, vi politisk har sat. Her er dansk landbrug en både vigtig og nødvendig del af løsningen. Men når man læser i diverse aviser og særligt debatten på de sociale medier, får man let det indtryk, at vores landbrugs- og fødevarerproduktion står stille, og at landmændene hverken gider eller ønsker at omstille sig.

20

Jeg kan ikke på nogen måde genkende det billede. Danske landmænd har været i gang med den grønne omstilling længe. De er blandt verdens bedste til at producere klima-
25 effektivt, og jeg oplever en stor velvilje til at udvikle produktionen i en endnu mere bæredygtig retning.

Når jeg er rundt i landet, møder jeg et stolt – men også bekymret – erhverv. Og jeg
30 forstår dem godt.

Mange pegefingre er rettet mod fødevarer- og landbrugsproduktionen, som findes skyldig i meget.

Men min oplevelse er, at erhvervet gerne
35 vil omstillingen – og allerede er godt i gang. Derfor frygter jeg, at den meget unuancerede retorik kan være med til at gøre afstanden mellem land og by endnu større. Og forståelsen for hinanden mindre. Danmark er et lille
40 land med stor sammenhængskraft, og den frygter jeg, vi sætter over styr, hvis vi kun taler os længere væk fra hinanden.

Fødevarer- og landbrugsproduktionen er en vigtig del af lokalsamfundet i de egne af lan-
45 det, hvor der er lidt længere mellem husene.

Her arbejder mange enten direkte i erhvervet eller tilknyttede erhverv – eller har familie og bekendte, der gør det. Når de gang på gang i den offentlige debat kan se, at der
50 endnu en gang peges fingre ad landbruget, bliver de bekymrede.

For hvad vil en drastisk omvæltning af erhvervet betyde for deres lokalsamfund. Hvor skal folk arbejde, og hvad skal holde liv
55 i de små byer?

Vi så ved lukningen af slagteriet i Sæby, hvilken dramatisk betydning det havde for området, at de omkring 800 ansatte på slagteriet mistede deres job. Og det er ikke kun de
60 tidligere ansatte, det gik ud over, men også de mange afledte job som mekanikere og

håndværkere gik tabt. Et helt lokalsamfund blev ramt på identiteten. Lukningen af slagteriet i Sæby er en vigtig påmindelse om, hvad
65 produktionen af eksempelvis fødevarer har for mindre lokalsamfund. For lukker vi store dele af fødevarer- og landbrugsproduktionen, vil mange stå uden job, og mange yderområder vil blive ramt hårdt.

Derfor skaber det helt naturligt bekymring og måske endda også modvilje mod den grønne omstilling, når debatten bliver for ensidig. For hvis man som landmand står med følelsen af, at man gør, hvad man kan for at
70 implementere nye grønne teknologier og metoder, og man alligevel får kastet i hovedet, at man er bagstræberisk – ja, så forstår jeg godt, at man bliver ærgerlig.

Min påstand er, at landbruget er langt
80 bedre end sit ry. Jeg har mødt landmænd, der modigt går nye veje. Springer ud i nye fødevarereventyr. Planter nye afgrøder i jorden, tænker nyt, i forhold til hvad der kommer i køernes fodertrug, eller lader naturen få mere
85 plads på landbrugsarealerne. Arlas nye klimamodel, hvor de afregner deres mælkebønder, efter hvilke grønne tiltag de har implementeret i deres produktion, er et lysende eksempel på, at erhvervet har forstået nødvendigheden
90 af omstillingen. Faktisk er dansk landbrug blandt verdens bedste, når det kommer til kvalitet og dyrevelfærd.

“Lad os undgå at pege fingre og i stedet minde hinanden om, at de danske landmænd gerne vil den grønne omstilling og holde hjulene i gang i de egne af landet, hvor der er lidt længere til naboen.

Kigger vi på klimapåvirkningen, er dansk producerede varer blandt verdens bedste, når
95 det kommer til udledningen af klimagasser pr. produceret produkt. Samtidig eksporterer fødevareklyngen for knap 200 mia. kr., hvilket er med til at gøre Danmark rigere og bidrager til at betale for vores alles
100 velfærdssamfund.

Det er et erhverv i hastig udvikling, og hvor mange unge også søger hen. De unge vil landbruget. I 2023 startede 21 pct. flere unge på landbrugsskolerne, end der gjorde i 2021. Det
105 ser jeg som et meget stærkt signal fra den unge generation. De står klar til at tage over, når mange nuværende landmænd snart går på pension. Jeg ser for mig, at det bliver en saltvandsindsprøjtning for erhvervet med nye
110 kræfter og innovative hjerner. Det bliver den motor, der kommer til at fastholde arbejdspladser i landbruget på danske hænder, og som frem mod 2030 markerer et afgørende generationsskifte, som jeg også politisk vil
115 støtte op om.

Vi skal jo også have noget at spise i morgen og i overmorgen. Verden bliver større, og vi bliver flere, der er sultne, og som vil betale for dansk kvalitet. Derfor skal det være attraktivt at overtage stafetten i et erhverv, der både
120 udvikler sig, og som er en vigtig hjørnesten i den grønne omstilling af vores samfund. Landbruget skal hele tiden opleve grønne kvantespring og ny teknologi.

En anden vigtig faktor i omstillingen handler om forbrugerne. Både danske forbrugere og dem i resten af verden. For fødevareproduktionen er som stort set alle andre brancher drevet af efterspørgslen. Landmændene
130 producerer de varer, der bliver efterspurgt. Når man lytter til debatten, lyder det ellers næsten, som om vi kan løse problemet ved, at landmændene fra i morgen blot skal sadle om

og udelukkende producere planter.

135 Faktum er, at der ikke er tilstrækkelig med aftagere til det på nuværende tidspunkt. Her har jeg mange gange hørt argumentet om, at udbud og efterspørgsel på fødevarer er ligesom hønen og ægget; det kunne ligeså godt
140 være produktionen, der rykkede først. Men det mener jeg er en falsk præmis.

Problemet er nemlig, at efterspørgslen efter disse fødevarer ikke er stor nok til at kunne aftage så store mængder planter – endnu.

145 Jeg ved også, at det øjeblik efterspørgslen stiger, så vil produktionen også stige. Landmænd er nemlig også købmænd. Dermed ikke sagt, at vi ikke kan gøre noget for at rykke ved efterspørgslen på plantebaserede alternativer. Vi skal investere i forskning og udvikling, og regeringen er snart på vej med en
150 plantehandlingsplan, der skal bane vejen for mere plantebaseret mad. Det plantebaserede skal gøres mere attraktivt, så efterspørgslen
155 stiger. Men for nu er det et forfejlet argument, når nogen siger, at landmændene fra i morgen blot kunne omstille deres produktion fuldstændig, når efterspørgslen ikke er større.

Så lad os undgå at pege fingre og i stedet
160 minde hinanden om, at de danske landmænd gerne vil den grønne omstilling og holde hjulene i gang i de egne af landet, hvor der er lidt længere til naboen. Vi skal udvikle og omstille landbruget, så vi nedbringer klima-
165 udledningerne og opnår en endnu mere bæredygtig produktion. Det kræver, at vi giver landmændene mulighed for at omstille sig, uden at vi trækker tæppet væk under dem.

Danmark er i dag et eksempel, andre
170 lande kan lade sig inspirere af, og det skal vi naturligvis også være i fremtiden. Lad os derfor tale landbruget op. Det er langt bedre end sit rygte.